

YOSHLAR BILAN ISHLASH BO'YICHA MUTAXASSISNING KASBIY FAOLIYATI VA UNING UMUMIY XUSUSIYATLARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15427511>

Rasulova Dilrabo Raxmatullayevna

JDPu, Pedagogika ta'limi nazariyasi kafedra katta o'qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada yoshlar bilan ishlovchi mutaxassislarning kasbiy faoliyati va uning umumiy xususiyatlari haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar

Pedagog, yoshlar, yunogogika, pedagogic faoliyat, tarbiyaviy faoliyat, loyiha va dasturlar.

Inson faoliyatining muhim turlaridan biri bu pedagogning kasbiy faoliyati hisoblanadi. Bu yuqori ijtimoiy ahamiyatga ega, chunki u insoniyat tomonidan to'plangan tajriba almashinuvini ta'minlaydi, bolalarni insoniyat madaniyati qadriyatlari bilan tanishtirishga yordam beradi. Pedagogning ishi sharaflil va talabchandir. Uning harakatlari mamlakatning kelajagiga ko'p jihatdan bog'liqdir. Yoshlar bilan ishlovchi mutaxassis ham pedagog hisoblanadi.

Rus olimi V.A. Slasteninning ta'rifi bo'yicha, "... pedagogik faoliyat turi ijtimoiy faoliyat insoniyat tomonidan to'plangan madaniyat va tajribani keksa avloddan yosh avlodga o'tkazishga, ularning shaxsiy rivojlanishi uchun sharoit yaratishga va jamiyatdagi muayyan ijtimoiy rollarni bajarishga tayyorlanishga qaratilgan faoliyatdir. ...

Pedagogik faoliyat, inson faoliyatining boshqa turlari singari, kasbiy va kasbiy bo'lmagan deb hisoblanishi mumkin.

Standartga asosan yunogogika mutaxassislarning kasbiy faoliyat sohasini quyidagilar belgilaydi:

- yoshlarning yashash, o'qish, ishlash, dam olish, vaqtincha bo'lish joyi bo'yicha yoshlar jamiyatlarida yoshlar bilan ishlashni tashkil etish;
- yoshlar manfaatlarini ifodalovchi birlashmalar va tashkilotlar bilan o'zaro hamkorlik va hamkorlikni amalga oshirish;
- jamiyatga integratsiyalashuv jarayonida qiyinchiliklarga duch kelayotgan yoshlarga yordam ko'rsatishni tashkil etish;
- yoshlarni axborot bilan ta'minlash va yoshlar muammolari va yoshlar siyosati bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish, yoshlar ommaviy axborot vositalari bilan o'zaro hamkorlikni tashkil etish;
- bandlik, yoshlar tadbirkorligiga ko'maklashish;

- yoshlarning xalqaro hamkorligini rivojlantirishga ko'maklashish;
- yoshlarni fuqarolik-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda ishtirok etish;
- yoshlar sport-sog'lomlashtirish tashkilotlari faoliyatini rag'batlantirish;
- yoshlar loyiha va dasturlarini boshqarish va qo'llab-quvvatlashni tashkil etish;

- yoshlar o'rtasida dolzarb va ommabop tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash.

Yoshlar bilan ishlash tashkilotchisining tipik pedagogik vazifalariga quyidagilar kiradi: tarbiya, ijtimoiy ta'lim, kasbga yo'naltirish, deviant xatti-harakatlarning oldini olish, yoshlar hayotidagi voqealarni ijtimoiy-pedagogik qo'llab-quvvatlash hisoblanadi.

Yoshlar bilan ishlash bo'yicha mutaxassis faoliyati, odatda, yoshlarning ijtimoiy, ma'naviy, psixologik va jismoniy rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. Bu faoliyatda mutaxassislar, yoshlarning ehtiyojlarini, muammolarini va istiqbollarni tushunib, ularga mos xizmatlarni taqdim etishga harakat qiladilar.

Yoshlar bilan ishlash bo'yicha mutaxassisning asosiy faoliyat yo'nalishlari quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

Yoshlarning ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash. Ijtimoiy tadbirlar, treninglar, seminarlar tashkil etish natijasida yoshlarni jamiyatga faol qo'shilishiga rag'batlantirish va ular uchun ijtimoiy mas'uliyatni oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, yoshlar bilan muloqot o'rnatish va yoshlarni o'zgaruvchan ijtimoiy sharoitlarga moslashishga yordam berishda muhim hisoblanadi.

Ma'naviy va axloqiy tarbiya. Yoshlar orasida axloqiy qadriyatlarni targ'ib qilish, ularning o'zini hurmat qilishini va jamiyatga nisbatan mas'uliyatli munosabatini shakllantirish hamda ijtimoiy tarmoq va media orqali yoshlarni axloqiy savodxonlikka o'rgatish hisoblanadi.

Psixologik yordam va maslahatlar. Yoshlarning psixologik salomatligini qo'llab-quvvatlash va ularning hissiy holatini tahlil qilish hamda stress, depressiya yoki muammolarni bartaraf etishda yordam berish, konfliktlarni hal qilish, shuningdek, yoshlarga o'zgaruvchan hayot sharoitlariga moslashishga yordam berishdan iboratdir.

Ta'lim va kasbiy yo'naltirish. Yoshlarni ta'lim olishga rag'batlantirish va ularni kelajakda kasbiy tanlovni amalga oshirishga yo'naltirish. Mutaxassislar yoshlarning qiziqishlarini va imkoniyatlarini hisobga olib, ularni kasbiy sohalar bo'yicha o'qitish va rivojlantirish.

Yoshlar va huquqiy yordam. Yoshlarni huquqiy huquqlari va erkinliklari haqida ma'lumot berish, ular uchun huquqiy yordam ko'rsatish hamda yoshlar orasida qonun buzilishi va jinoyatchilikning oldini olish.

Sport va jismoniy faoliyatni rivojlantirish. Yoshlarni sport bilan shug'ullanishga rag'batlantirish va jismoniy sog'lom hayot tarzini targ'ib qilish, yoshlarni sport musobaqalariga jalb qilish va jismoniy salomatlikni yaxshilashdan iboratdir.

Volontyorlik va ijtimoiy xizmatlar. Yoshlarni jamiyat uchun foydali ishlarda ishtirok etishga undash, volontyorlik faoliyatini rivojlantirish, shuningdek, yoshlarni turli ijtimoiy loyihalarda ishtirok etishga jalb qilish va qo'llab-quvvatlash hisoblanadi.

Yoshlar bilan ishlash mutaxassisi faoliyatida ko'plab psixologik, ijtimoiy va pedagogik yondashuvlar qo'llaniladi. Shuningdek, yoshlarning ehtiyojlariga qarab, individual va guruhshunoslik uslublari ham muhim rol o'ynaydi. Mutaxassislar, shuningdek, yoshlar bilan ishlashda, ularning ilgari surayotgan qadriyatlari, urf-odatlar va madaniy ehtiyojlarini ham inobatga olishsa maqsadga muvofiq bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Kaldibekova A.S. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyotidan laboratoriya mashg'ulotlari. – T., 2013.
2. Niyozov G', Axmedova M. E. Pedagogika tarixidan seminar mashg'ulotlari. – T.: Noshir, 2011.
3. Axmedova M. E. Pedagogika nazariyasi va tarixi(O'quv qo'llanma) – T.: Tafakkur bo'stoni, 2011.
4. Xasanboyev J, To'rakulov X., Xaydarov M., Xasanboyeva O. Pedagogika fanidan izoxli lug'at. – T., 2008.
5. S.I.Mirhaitova "Pedagogik texnologiyalar" o'quv qo'llanmasi. 2020-yil
Z.Nishonova "Rivojlanish psixologiyasi. Pedagogik psixologiya" -2017 yil